

Số: 14/2022/QĐST-DS

Mộ Đức, ngày 19 tháng 9 năm 2022

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

V/v yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN MỘ ĐỨC, TỈNH QUẢNG NGÃI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Lê Phong.

Thư ký phiên họp: Bà Lê Thị Bích Thuyền.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Như Yên - Kiểm sát viên.

Ngày 19 tháng 9 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 18/2022/TLST-DS ngày 11 tháng 8 năm 2022 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 14/2022/QĐST-DS ngày 09 tháng 9 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Ngô Thị Y, sinh năm 1970; địa chỉ: Khu dân cư 16, thôn C, xã Đ, huyện M, tỉnh Quảng Ngãi. Có mặt.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Bà Nguyễn Thị B, sinh năm 1980; địa chỉ: Khu dân cư 16, thôn C, xã Đ, huyện M, tỉnh Quảng Ngãi. Có mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 02/8/2022, bản tự khai ngày 11/8/2022 và tại phiên họp sơ thẩm, bà Ngô Thị Y trình bày:

Bà là con đẻ của bà Nguyễn Thị X, sinh năm 1948; nơi cư trú: Thôn C, xã Đ, huyện M, tỉnh Quảng Ngãi. Hiện nay mẹ của bà bị tai biến, nằm một chỗ. Tại kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 922/KLGĐ ngày 16/5/2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền Trung đã kết luận: Về y học: Bà Nguyễn Thị X bị rối loạn nhận thức nhẹ (F06.7); về năng lực hành vi dân sự: Khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Do đó, để giải quyết vấn đề về tài sản là bất động sản của gia đình, bà yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố bà Nguyễn Thị X có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định bà là người giám hộ cho bà X.

Tại bản tự khai ngày 19/8/2022 và tại phiên họp sơ thẩm, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Nguyễn Thị B trình bày:

Bà và bà Ngô Thị Y là con đẻ của bà Nguyễn Thị X, sinh năm 1948; nơi cư trú: Thôn C, xã Đ, huyện M, tỉnh Quảng Ngãi. Bà và bà Y là con cùng mẹ khác cha. Hiện nay mẹ của bà bị tai biến, nằm một chỗ, không tự phục vụ được cho bản thân. Khoảng 01 năm nay bà là người trực tiếp chăm sóc cho mẹ bà. Mặc dù mẹ của bà nằm một chỗ nhưng tinh thần rất minh mẫn nên việc bà Y yêu cầu tuyên bố mẹ của bà là bà Nguyễn Thị X có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi thì bà không đồng ý. Trường hợp Tòa án giải quyết và tuyên bố bà Nguyễn Thị X có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi thì bà yêu cầu cử bà là người giám hộ cho bà X.

Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi tại phiên họp:

- Về tố tụng: Trong quá trình giải quyết việc dân sự, kể từ khi thụ lý cho đến trước thời điểm mở phiên họp, Thẩm phán, Thư ký phiên họp đã tuân thủ đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

- Về nội dung: Đề nghị Tòa án chấp nhận một phần yêu cầu của bà Ngô Thị Y. Tuyên bố bà Nguyễn Thị X, sinh năm 1948; nơi cư trú: Thôn C, xã Đ, huyện M, tỉnh Quảng Ngãi có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Chỉ định bà Nguyễn Thị B là người giám hộ cho bà Nguyễn Thị X. Bà Ngô Thị Y phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi nhận định:

[1] Về tố tụng:

[1.1] Bà Ngô Thị Y là con đẻ của bà Nguyễn Thị X. Do đó, bà Y có quyền yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố bà Nguyễn Thị X có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi theo quy định tại Điều 376 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

[1.2] Người bị yêu cầu tuyên bố có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là bà Nguyễn Thị X có nơi cư trú tại thôn C, xã Đ, huyện M, tỉnh Quảng Ngãi. Do đó, Tòa án nhân dân huyện Mộ Đức thụ lý, giải quyết việc dân sự về việc “*Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi*” theo đơn yêu cầu của bà Y là đúng thẩm quyền theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

[2] Về nội dung:

[2.1] Căn cứ ý kiến trình bày của các đương sự và các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ thể hiện: Bà Nguyễn Thị X, sinh năm 1948; nơi cư trú: Thôn C, xã Đ, huyện M, tỉnh Quảng Ngãi bị đột quỵ vào tháng 11/2020, được gia đình đưa đi cấp cứu, điều trị tại Bệnh viện Đà Nẵng. Sau khi về nhà, bà X không đi lại được, yếu ½ người (T), nói khó, trí nhớ suy giảm, tuy có thể nhận biết được con cháu

và người thân trong gia đình nhưng trong sinh hoạt hằng ngày có lúc nhớ, lúc quên. Bệnh diễn biến từ từ cho đến nay, tình trạng suy giảm trí nhớ không cải thiện, gây khó khăn trong cuộc sống, cũng như khi tập trung suy nghĩ. Hiện tại bà X chỉ nằm một chỗ, liệt $\frac{1}{2}$ người (T), việc ăn uống và vệ sinh cá nhân đều do người nhà chăm sóc; bà X đang hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng theo quy định.

[2.2] Tại kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 922/KLGĐ ngày 16/5/2022 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền Trung, kết luận tình trạng sức khỏe tâm thần và năng lực hành vi dân sự của bà Nguyễn Thị X như sau:

“Thời điểm hiện tại:

a. Về y học: Rối loạn nhận thức nhẹ (F06.7).

b. Về năng lực hành vi dân sự: Khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”.

Do đó, bà Ngô Thị Y yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Nguyễn Thị X có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ, phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 23 của Bộ luật dân sự năm 2015 nên được Tòa án chấp nhận.

[2.3] Về chỉ định người giám hộ: Trong đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bà Ngô Thị Y yêu cầu chỉ định bà Y là người giám hộ cho bà Nguyễn Thị X. Tuy nhiên, tại biên bản xác minh ngày 08/9/2022, bà Nguyễn Thị X trình bày từ khi bà bị ốm nằm một chỗ cho đến nay chỉ có con gái của bà là Nguyễn Thị B nuôi và chăm sóc cho bà, còn con gái của bà là Ngô Thị Y không nuôi và chăm sóc cho bà; bà X yêu cầu cử bà Nguyễn Thị B là người giám hộ cho bà X. Do đó, để đảm bảo quyền lợi cho bà Nguyễn Thị X, căn cứ quy định tại khoản 2 Điều 46 của Bộ luật dân sự năm 2015, Tòa án chỉ định bà Nguyễn Thị B là người giám hộ cho bà Nguyễn Thị X. Không chấp nhận yêu cầu của bà Ngô Thị Y về việc yêu cầu chỉ định bà Y là người giám hộ cho bà Nguyễn Thị X.

[2.4] Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Ngô Thị Y phải chịu 300.000đồng (ba trăm nghìn đồng) lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự, được khấu trừ vào số tiền 300.000đồng (ba trăm nghìn đồng) tạm ứng lệ phí bà Y đã nộp tại Chi cục Thi hành án dân sự huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi.

[2.5] Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi tại phiên họp là phù hợp, đúng pháp luật nên được chấp nhận.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, các điều 144, 149, 361, 367, 370, 371, 372, 376, 378 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015; Điều 23, 46, 47, 48, 49, 53, 54, 57, 58, 59 của Bộ luật dân sự năm 2015; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu của bà Ngô Thị Y. Tuyên bố: Bà Nguyễn Thị X, sinh năm 1948; nơi cư trú: Thôn C, xã Đ, huyện M, tỉnh Quảng Ngãi có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Chỉ định bà Nguyễn Thị B, sinh năm 1980; địa chỉ: Khu dân cư 16, thôn C, xã Đ, huyện M, tỉnh Quảng Ngãi, là người giám hộ của bà Nguyễn Thị X.

Người giám hộ có nghĩa vụ:

- Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ;
- Đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự;
- Quản lý tài sản của người được giám hộ;
- Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

Người giám hộ có quyền:

- Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ;
- Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ;
- Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Ngô Thị Y phải chịu 300.000đồng (ba trăm nghìn đồng) lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự, được khấu trừ vào số tiền 300.000đồng (ba trăm nghìn đồng) tạm ứng lệ phí bà Y đã nộp theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0003522 ngày 11/8/2022 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Mộ Đức, tỉnh Quảng Ngãi.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Các đương sự có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát có quyền kháng nghị quyết định này theo quy định tại khoản 2 Điều 372 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Quảng Ngãi;
- VKSND huyện Mộ Đức;
- Chi cục THADS huyện Mộ Đức;
- Người yêu cầu;
- UBND xã Đ;
- Lưu hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(đã ký)

Lê Phong